

En Romualdo González Fragozo †

per

J. CUATRECASAS

L' eminent botànic R. GONZÁLEZ FRAGOSO que nasqué a Sevilla l'any 1862, morí a Madrid el 3 de juny de 1928 siguent Director de la Secció de Botànica del Museu Nacional que organitzà ab gran cura, formant una col·lecció micològica de més de 8000 fitxes fetes per éll matèix. La seva vida transcorregué més aviat accidentada, passant llargues temporades al estranger ont pogué fer relació ab homes eminents, entre ells amb FISHER, l'il·lustre micoleg suís; durant uns deu anys romagué a Sevilla exercint la Medicina. Des de 1911 se dedicà exclusivament a la Ciència, pensionat per la Junta de Ampliació d'Estudis que li otorgá després el càrrec que darreament disfrutava al Museu Nacional des de 1915.

Fou indiscutiblement una de les primeres figures de la sistemàtica contemporània, qui treballant dins el silenci i lluitant continuament ab les contrarietats de la vida, assolí un renom immortal en el cultiu de la micologia, introduint a Espanya els mètodes científics d'estudi d'aquets sers privats d'antotrofisme,

Pocs, per a no dir nuls, eren els coneixèments que avans d'En GONZÁLEZ FRAGOSO se tenien dels bolets, especialment dels micromicets, de la Península Ibérica, i éll ens deixa en testament com a obra sintètica dels seus anys de treball continuat, un monument, els dos volums de «Uredales» que comprenen totes les descripcions de les espècies (553) de dit orde, conegudes avui dia a la Península i l'«Estudio sistemático de los Hifales» obra de la mateixa categoria que soles acreditan la extraordinària activitat i domini de la matèria del autor. La majoria per a no dir la totalitat de dites espècies compendiades i descrites foren trobades per éll matèix o pels seus col·laboradors, alguns de quins constitueixen brillant escola que indubtablement continuarà ab empenta la formidable tasca impulsada pel gran mestre.

I és, que En GONZÁLEZ FRAGOSO fou un home que visqué solament en la Ciència i per la Ciència; per éll no hi hagueren a la terra ni divertiments, ni honors, ni riqueses, fou un romantic de la Botànica, ciència que omplena a satisfacció totes les seves il·lusions, i era tan espontani, son ca-

ràcter tan afable i sa ciència tan posseïda i pròpia, que la comunicava a sos deixebles infiltrant-els-hi el mateix entusiasme a l'ensenyament que son saber.

No dedicà solament sa activitat a la micologia, si que també altres branques de la Botànica foren cultivades principalment en sa primera joventut durant la qual publicà diversos treballs sobre algues i altres criptògames i també sobre biologia i florística. Però, la seva figura se destaca clarament com a micòleg dintre quina branca, abarcà especialment l'estudi dels micromicets en els seus diversos ordres encara que solament hagi publicat l'obra de conjunt d'alguns d'ells. Les seves nombroses i valioses publicacions desde 1912 fins el dia que expirà ho palesen clarament.

D'espècies noves per a la Ciència ne descrigué 544 a més de moltíssimes formes, varietats noves i uns 13 gèneres.

Moltes d'aquestes espècies descrites son catalanes que li enviaven els seus col·laboradors i amics en consulta o per a estudi, doncs entre nosaltres comptava ab nombroses i fermes amistats; en canvi éll tenia un gran afecte i apreci per nostra escola i per les coses de Barcelona de la qual l'interessava tot lo a son progrés cultural i científic s'hi relacionava. Prova d'això son els treballs que publicà sobre materials de Catalunya:

Tres notas micológicas. R. S. E. H. N. 1927.

Micromicetos varios de España y de Cerdeña. Museo Nac. Cienc. Nat. 1916.

Introducción al estudio de la Flora de los Micromicetos de Cataluña. Trab. Museo de C. Nat. de Barcelona. 1917.

Algunos hongos del Herbario del Museo de Ciencias Nat. de Barcelona. Trab. Museo C. Nat. Barcelona. 1922.

Datos para la Denteromicetologia catalana. Mem. R. Acad. C. y Art. de Barcelona. 1920.

El nostre BUTLLETÍ s'honorà també ab treballs seus:

Algunos uredales del Herbario del Museo de Ciencias Naturales de Barcelona. 1920.

Algunos hongos del Herbario del Museo de Ciencias Naturales de Barcelona. 1921.

Nueva serie de hongos del Herbario del Museo de Ciencias Naturales de Barcelona. 1922.

Hongos del Herbario del Museo de Ciencias Naturales de Barcelona. 1924.

Fou nomenat membre corresponent de l'INSTITUCIÓ l'any 1923.

Ademés, les referències a la flora catalana s'extenen a gran part de les altres publicacions, que en totalitat puguen a un centenar. Abarquen treballs sobre espècies principalment ibèriques, nord-africanes i de Santo Domingo.

Les seves obres de conjunt més importants són les ja citades dels «Uredales, Flora Ibèrica» i «Estudio sistemático de los Hifales», a més els llibres, *Botànica Criptogàmica Agrícola* i *Botànica General, Talofitas* de l'Historia Natural Gallach. (1)

Descansi ab Deu l'home il·lustre, el preclar botànic, el savi mestre.

Notes bibliogràfiques

As lagartas inimigas do milho. Prof. Joaquim da SILVA TAVARES, S. J. «Brotéria», Sèrie Zoològica, vol. XXV-1928, fasc. III (Publicado a 1 de Noviembre), pp. 153-160. Caminha.—L'autor s'ocupa de les principals erugues perjudicials al blat-de-moro (*Zea Mays* L.) a Pontevedra (Galícia) que són les papellones *Caradrina exigua* Hb., *Pyrausta nubilalis* Hb. i *Sesamia nonagrioides* Lef. en un curt article de vulgarització excepte qualche cosa original respecte de la primera per tal de què la color de l'eruga depèn molt de l'aliment com ho confirma l'experiment següent:

A principis d'agost de 1928 començà a alimentar amb fulles noves de blat-de-moro una erugeta verd clar de *Caradrina exigua* Hb. quina va continuar creixent i conservant sempre la mateixa color. A mig mes li donà blat-de-moro i herba falera que àdhuc en diuen presseguera borda (*Polygonum Persicaria* L.), l'aliment favorit d'aquesta espècie. Preferí, com era de preveure, l'herba falera, abandonant el blat-de-moro. De la nit del 20 al 21 es tornà fosca, quasi negra, de faisó que es regoneixia malament pel dematí. No hi havia dubte, puix dins la capsa, on creixia, no hi havia cap altra eruga. Els costats i el dors quedaren quasi negres; amb prou feines es conservava verda la part inferior i una estreta faixa lateral junt a la cara inferior. Faltava fer la contraproba. Treta l'eruga de l'aliment del que era goluda, començà a donar-li solament blat-de-moro, principalment medul'la tendra, per mancar-li ja les fulles noves; conservà la color fosca durant alguns dies (no va anotar el nombre d'ells), i després començà a tornar-se més clara, poc a poc, no mudant la color de repent

(1) Per la biografia complerta i bibliografia total pot consultar-se al P. UNAMUNO, en el número de desembre del Boletín de la R. Sociedad Española de Historia Natural i B. FERNANDO RÍOFRIO en el fascicle VII de la revista «Cavamillicia» (1928).